

## Общи изисквания, контрол и сертификация на дейност биологично животновъдство

Обект на контрол и сертификация могат да бъдат всички стопанства (оператори), отглеждащи изброените по-долу животни и спазващи изискванията на Европейското и Национално законодателство относно биологичното производство.

<b>Говеда</b> (общо)
Говеда за клане
Млечни крави
Други категории говеда
<b>Свине</b> (общо)
Свине за угодяване
Свине за разплод
Други прасета
<b>Овце</b> (общо)
Овце, женски за разплод
Други овце
<b>Кози</b> (общо)
Кози, женски за разплод
Други кози
<b>Птици</b> (общо)
Бройлери
Кокошки носачки
Птици за разплод
Други видове птици (пуйки, патици и гъски)
<b>Еднокопитни</b>
<b>Пчели</b>
Пчелни семейства биологични
Пчелни семейства в преход
Други животни
Сухоземни охлюви
Американски бизони
Други, например жаби (моля посочете)
<b>Продукти от аквакултура</b> (вкл. риби, ракообразни, мекотели)
Пъстърва
Дъгова пъстърва

Шаран
Сьомга
Миди
Стриди
Есетра
Лаврак

## I. Условия за кандидатстване:

1. Трябва да сте регистриран земеделски производител/фирма;
2. Трябва да сте собственик на земята и/или да имате сключен договор за наем;
3. Трябва да разполагате със скици (ортофотокарти) на:
  - площите и помещенията в стопанството;
  - полетата и сградите, използвани за отглеждане на животните и фуражите;

## II. Нормативни разпоредби

### 1. Произход на животните:

Когато сформирате стадо за първи път можете:

- да закупите животни от сертифициран биологичен оператор,
- да използване животни отглеждани по небиологичен начин.

Когато се формира за пръв път биологично стадо от небиологично отглежданите млади бозайници същите биват отглеждани съобразно с разпоредбите за биологично производство, непосредствено щом като бъдат отбити. Освен това се прилагат следните ограничения към датата, на която животните влязат в стадото:

- а) бизоните, телетата и жребчетата са на възраст под шест месеца;
- б) агнетата и яретата са по-малки от 60 дни;
- в) прасенцата — с тегло под 35 kg.

### 2. Начин на отглеждане:

В едно стопанство операторът може да отглежда паралелно животни по конвенционален и биологичен метод, **ЕДИНСТВЕНО** ако са от **РАЗЛИЧНИ биологични видове**, отглеждат се върху **отделно обособени единици**, където сградите и парцелите са **ясно отделени**;

В зависимост от биологичния вид отглеждан в стопанство е необходимо да се осигурят следните площи:

	Площ на закрито (чиста площ на разположение на животните)		Площ на открито (площ за раздвиждане, без пасища)
	Минимално живо тегло (kg)	m <sup>2</sup> /глава	m <sup>2</sup> /глава
Едър рогат добитък и еднокопитни животни за разплод и уговане	До 100	1,5	1,1
	До 200	2,5	1,9
	До 350	4,0	3
	над 350	5 с минимум 1 m <sup>2</sup> /100 kg	3,7 с минимум 0,75 m <sup>2</sup> /100 kg
Млекодайни крави		6	4,5
Бикове за разплод		10	30
Овце и кози		1,5 на овца/коза	2,5
		0,35 на агне/яре	0,5
Свине на майки с прасенца до 40 дни		7,5 на свиня	2,5
Прасета за уговане	До 50	0,8	0,6
	До 85	1,1	0,8
	До 110	1,3	1
Над 110 kg	1,5	1,2	
Прасенца	над 40 дни и под 30 kg	0,6	0,4
Прасета за разплод		2,5 на женска	1,9
		6 мъжки Ако кошарите се използват за естествено заплождане: 10 m <sup>2</sup> /на мъжки	8,0

	Площ на закрито (чиста площ на разположение на животните)			Площ на открито (площ в m <sup>2</sup> на разположение при ротация/глава)
	брой животни/m <sup>2</sup>	см кацалка/животно	гнездо	
Кокошки носачки	6	18	7 кокошки носачки на гнездо или в случай на общо гнездо 120 cm <sup>2</sup> /птица	4, при условие че лимитът от 170 kg азот/ha/година не е надвишен
Птици за угояване (в неподвижно съоръжение)	10 с максимум 21 kg живо тегло/m <sup>2</sup>	20 (само за токачки)		4 бройлера и токачки 4,5 патици 10 пуйки 15 гъски При всички гореспоменати видове лимитът от 170 kg азот/ha/година не е надвишен
Птици за угояване (в подвижно съоръжение)	в подвижни съоръжения за птици с максимум 30 kg живо тегло/m <sup>2</sup>			2,5 , при условие че лимитът от 170 kg азот/ha/година не е надвишен
(1) Само в случай на подвижни съоръжения, които не надхвърлят подово пространство от 150 m <sup>2</sup> .				

- Помещенията използвани за отглежданите животните трябва да имат изолация, отопление и вентилацията които да поддържат въздушната циркулация, нивото на праха, температурата, относителната влажност на въздуха и концентрация на газовете в определени граници, които не вредят на животните. Сградата трябва да позволява навлизането на обилно количество светлина и естествена вентилация.

### 3. Земя (за паша/свободно отглеждане)

**Отглеждане на животни без използване на земя е забранено!!!** Тя трябва да се стопанисва от оператора и/или той да има писмено споразумение с друг биологичен оператор.

В зависимост от отглеждания вид в биологичното стопанство максималния брой животни на хектар е както следва:

Вид/категория	Брой животни
Еднокопитни и над шестмесечна възраст	2
Телета за угодяване	5
Други животни от рода на едрия рогат добитък, по-малки от 1 година	5
Мъжки говеда — от една до две години	3,3
Женски говеда — от една до две години	3,3
Мъжки говеда на две и повече години	2
Юници за разплод	2,5
Юници за угодяване	2,5
Млекодайни крави	2
Бракувани млекодайни крави	2
Други крави	2,5
Женски зайци за разплод	100
Женски овце за разплод	13,3
Кози	13,3
Прасенца	74
Женски свине за разплод	6,5
Свине за угодяване	14
Други свине	14
Бройлери	580
Кокошки носачки	230

Земята стопанисвана от стопанството трябва да се управлява съгласно изискванията на биологичното растениевъдство (глава 1 от Регламент (ЕО) № 889/2008), а именно:

- Биологично отглежданите растителни култури трябва да са ефективно отделени от небιологични насаждения.
- Операторът не може да отглежда една култура (например *люцерна*) по биологичен и конвенционален метод (небиологичен).
- След подписване на договор за контроли сертификация се използва само биологичен посадъчен/посевен материал.
- В земеделската практика могат да бъдат използвани торове и/или подобрители на почвата, които са разрешени от законодателството (Изброени в Приложение II от Регламент (ЕО) № 889/2008).
- За предпазване на културите от вредители/неприятели стопанинът използва единствено разрешените препарати за растителна защита. (съгласно Приложение II от Регламент (ЕО) № 889/2008).
- Операторът трябва да осигури и документира разделение при отглеждането, прибирането и съхранението на биологичните продукти.

#### **4. Животновъдни практики /съгл. чл. 18 от Регламент (ЕО) 889/2008/**

(1) Системното извършване на операции като поставяне на еластични пръстени на опашките на овцете, подрязване на опашките на животните, изрязване на зъбите, подкастриране на човката и отстраняване на рогата се забранява при биологичното животновъдство.

(2) Съгласно чл. 2 ал. 5 т.2 от Наредба № 5/2018 при определени условия/изключения изброените в ал. 1 животновъдни практики подлежат на разрешение от Министъра на ЗХГ, по реда на чл. 13 и чл. чл. 15 от Наредба № 5/2008. Всеки оператор, съответно подизпълнител предоставя на Компетентния орган:

- заявление по образец, утвърден със заповед на министъра на земеделието, храните и горите и публикуван на страницата на Министерството на земеделието, храните и горите;
- предоставяне на копие на договор с регистриран ветеринарен лекар;
- становище на регистриран ветеринарен лекар за необходимостта за извършване на манипулацията;

(3) Разрешение по ал. 2 се издава по реда на чл. 13 и чл. 15 от Наредба № 5/2018, за всеки конкретен случай с цел безопасност или ако имат за цел да подобрят здравето, жизнените условия или хигиената на животните.

(4) Всяко страдание у животните се намалява до минимум, като се употребява адекватна анестезия и/ или аналгезия и се извършва операция от квалифициран персонал само на най-подходящата възраст.

(5) Животните се товарят и разтоварват без използване на електрически стимулатори за придвижването им със сила. Забранява се употребата на всякакви алопатични успокоителни преди или по време на транспорт на животни.

## **5. Хранене на животните**

(1) При отглеждане на животните операторът осигурява условия всички млади бозайници да бъдат хранени за предпочитане с майчино мляко вместо с естествено мляко за минимален период от:

- ТРИ МЕСЕЦА за едър рогат добитък, включително видовете bison и bubalus и за еднокопитни животни;
- 45 дни за овце и кози
- 40 дни за свине (*чл. 20, ал. 1 от Регламент (ЕО) № 889/2008*).

(2) При тревопасните животни, освен през периода, в който всяка година животните сменят пасището спазвайки изискванията на т. 5.3, най-малко 60 % от фуража е произведен от самата стопанска единица или в случаите, когато това е невъзможно — произведен в сътрудничество с други практикуващи биологично земеделие стопанства от същия регион (*чл. 19 от Регламент (ЕО) № 889/2008*).

(3) При преместването на животните от едно пасище на друго, те могат да пасат на небиологична земя, когато преминават през нея. Поемането на небиологичен фураж под формата на трева и друга растителност, върху която пасат животните, по време на периода на преместване, не надвишава 10 % от общата годишна фуражна дажба. Тези цифри се изчисляват като процент на сухото вещество на храни от земеделски произход (*чл. 17, ал. 4 от Регламент (ЕО) № 889/2008*).

(4) Системите за отглеждане на тревопасни животни са основани върху максималното използване на пашата от пасищата, в съответствие с климатичните възможности през различните периоди в годината. Най-малко 60 % от сухата маса в дневните дажби трябва да се състои от груб фураж, пресен или изсушен фураж или силаж. Разрешава се намаление на грубия фураж до 50 % при животните за производство на мляко, за максимален период от три месеца в началния период на лактация (*чл. 20, ал. 2 от Регламент (ЕО) № 889/2008*).

**(5)** Към фуража на прасета и птици се добавя груб, сочен и комбиниран фураж или силаж (*чл. 20, ал 3 от Регламент (ЕО) № 889/2008*).

**(6)** Средно до 30 % от фуражната смеска за дажбите може да съдържа фураж, произведен в преход към биологично производство. Когато фуражът, произведен в преход към биологично производство, произхожда от единица на самото стопанство, този процент може да бъде увеличен до 60 % (*чл. 21, ал. 1 от Регламент (ЕО) № 889/2008*).

**(7)** Към фуража на животните операторът, съответно подизпълнителят може да добави синтетични витамини А, D и Е, само при получено разрешение от Министъра на ЗХГ, по реда и в сроковете разписани в чл. 13 и чл. 16 от Регламент (ЕО) № 889/2008. Всеки оператор, съответно подизпълнител предоставя пред компетентния орган:

- заявление по образец, утвърден със заповед на министъра на земеделието, храните и горите, публикувано на страницата на Министерството на земеделието, храните и горите;
- копие на договор с регистриран ветеринарен лекар;
- предписание от регистриран ветеринарен лекар;
- декларация от производителя, че са идентични на витамини, получени от селскостопански продукти.

**(8)** До 20 % от общото средно количество на фуража, използван за храна на селскостопанските животни, може да произхожда от паша или коситба на постоянни пасища или парцели с многогодишни фуражни култури, намиращи се в първата година на преход, при условие, че те представляват част от самото земеделско стопанство и не са били част от единица за биологично производство на това стопанство през последните пет години. В случай, че се използват едновременно както фураж, произведен в преход към биологично производство, така също и фураж от парцели в първа година на преход, общият комбиниран процентен дял на тези два вида фураж не следва да надвишава максимално допустимите процентни дялове, определени в чл. 8 и чл. 9 от т.6.8 (*чл. 21, ал. 2 от Регламент (ЕО) № 889/2008*).

- ❖ Забранява се държането на животните при условия или на диета, които могат да предизвикат анемия.
- ❖ Методите за угояване са обратими във всеки един момент от процеса на отглеждане. Насилственото хранене е забранено.



## **6. Профилактика срещу болести и ветеринарно лечение :**

УПОТРЕБАТА НА СИНТЕЗИРАНИ ПО ХИМИЧЕСКИ ПЪТ АЛОПАТИЧНИ ВЕТЕРИНАРНИ ЛЕКАРСТВЕНИ ПРОДУКТИ И АНТИБИОТИЦИ С ЦЕЛ ПРОФИЛАКТИКА Е ЗАБРАНЕНО !!!

УПОТРЕБАТА НА ВЕЩЕСТВА, СТИМУЛИРАЩИ РАСТЕЖА ИЛИ ПРОДУКТИВНОСТТА (ВКЛЮЧИТЕЛНО АНТИБИОТИЦИ, КОКЦИДИОСТАТИЦИ И ДРУГ ВИД ВЕЩЕСТВА, СТИМУЛИРАЩИ РАСТЕЖА) И УПОТРЕБАТА НА ХОРМОНИ ИЛИ СХОДНИ СУБСТАНЦИИ С ЦЕЛ КОНТРОЛИРАНЕ НА РАЗМНОЖАВАНЕТО (НАПРИМЕР ИНДУКЦИЯ ИЛИ СИНХРОНИЗИРАНЕ НА РАЗГОНВАНЕТО) ИЛИ ЗА ДРУГИ ЦЕЛИ, Е ЗАБРАНЕНО !!!

➤ Когато животните се взимат от единици за небιологично производство, в зависимост от обстоятелствата могат да бъдат прилагани специални мерки като скрининг тестове или периоди на карантина.

➤ Ако въпреки превантивните мерки за осигуряване на здравето на животните, определени в член 14, параграф 1, буква д), подточка i) от Регламент (ЕО) № 834/2007, някое животно се разболее или получи нараняване, то трябва незабавно да бъде подложено на лечение, при необходимост в изолатор и в подходящо помещение.

➤ Използването на фитотерапевтични продукти, хомеопатични продукти, микроелементи и продукти, изброени в раздел 1 от Приложение V и в раздел 3 от Приложение VI на Регламент (ЕО) № 889/2008 е за предпочитане пред ветеринарното лечение със синтезирани по химически път алопатични средства или антибиотици, при условие че тяхното лечебно въздействие е ефикасно за вида на животното и състоянието, за което е предназначено лечението.

➤ С изключение на ваксини, обработките срещу паразити и задължителни схеми за ликвидиране, когато животното или групата от животни получават повече от три курса на лечение със синтезирани по химически път алопатични ветеринарни лекарствени продукти и антибиотици в рамките на 12 месеца, или повече от един курс на лечение, ако производственият им жизнен цикъл продължава по-малко от година, съответните животни или продукт, получен от тях, не могат да бъдат продавани като биологични продукти и животните преминават през преходни периоди, описани в член 38, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 889/2007.

➤ Карентният срок между последното даване на алопатичен ветеринарномедицински продукт на дадено животно при нормални условия на употреба и производството на произведени по биологичен метод храни от

такива животни трябва да бъде двойно по-голям от законоустановения карентен срок, както се посочва в член 11 от Директива 2001/82/ЕО или, в случай че такъв срок не е уточнен, 48 часа

## **7. Почитване, измиване и дезинфекция**

В помещенията на стопанството трябва да прилагат ефективни мерки за осигуряване на хигиената в обекта. За поддържане на хигиенния статус на стопанството могат да се използват само препаратите изброени в от Приложение VII от Регламент (ЕО) № 889/2008.

## **8. Преходен период:**

8.1 За земеделските площи и фуражите от тях:

- земеделските площи - най-малко две години преди сеитба;
- ливади или площи с многогодишни фуражни култури — поне две години преди употребата им като фураж, произведен по метода на биологичното земеделие,
- многогодишни култури, различни от фуражните, най-малко три години преди първата реколта от биологични продукти.

8.2 За селскостопанските животни (стопанството)

Когато в дадено стопанство в началото на преходния период има животни, отглеждани по небιологичен начин, в съответствие с член 14, параграф 1, буква а), подточка iii) от Регламент (ЕО) № 834/2007, техните продукти може да се приемат за биологични, ако има едновременен преход към биологично производство на цялата производствена единица, включително животните, пасищата и/или каквито и да било площи, използвани за хранене на животните. Общият период на комбиниран преход за наличните животни и тяхното потомство, пасищата и/или каквито и да било площи, използвани за хранене на животните, може да се намали до 24 месеца, ако животните са хранени главно с продукти от производствената единица.

Когато в стопанство са въведени отглеждани по небιологичен начин животни в съответствие с член 14, параграф 1, буква а), подточка ii) от Регламент (ЕО) № 834/2007 и член 9 и/или член 42 от настоящия регламент и ако продуктите от животните се продават като биологични продукти, разпоредбите за производство, посочени в членове 9, 10, 11 и 14 от Регламент (ЕО) № 834/2007 и в глава 2 от дял II и, по целесъобразност, в член 42 от настоящия регламент са били прилагани поне:

а) 12 месеца при еднокопитни и едър рогат добитък, включително *bubalus* и от видовете на бизоните, и във всеки случай поне три четвърти от жизнения им цикъл;

б) шест месеца за случаите на дребните преживни животни, свине и животни за мляко;

в) 10 седмици за птици за производство на месо, въведени в стопанството, преди да навършат три дни;

г) шест седмици за случаите на птици, използвани за производство на яйца.

### **9. Разширение на биологичното стадо:**

При подновяването на стадо небιологично отглежданите възрастни мъжки и нераждалите женски бозайници биват впоследствие отглеждани в съответствие с разпоредбите за биологично производство. Освен това броят на женските бозайници подлежи на следните ограничения в рамките на една година:

а) до максимум 10 % от възрастните коне или говеда, включително видовете *bubalus* и *bison*, и 20 % от възрастните свине, овце и кози, които са женски животни;

б) при единици с по-малко от 10 животни — коне или говеда, или с по-малко от пет свине, овце или кози всяко подновяване като гореспоменатото се ограничава до максимум едно животно на година.

Тази разпоредба от настоящия параграф се преразглежда през 2012 г. с оглед на прекратяването ѝ.

Процентите, споменати в подточки а) и б), могат да се увеличат до 40 %, при условие че това бъде разрешено от компетентния орган, при следните специални случаи:

а) когато се предприема сериозно разширение на стопанството;

б) когато се сменя дадена порода;

в) при нова специализация на направление на породата;

г) когато съществува опасност от изчезване на породата, както е определено в приложение IV към Регламент (ЕО) № 1974/2006 на Комисията и в този случай животните от тези породи не трябва задължително да не са раждали.

### **III. Основните етапи при кандидатстването са:**

- Запознават се изискванията за биологично производство (Регламент (ЕО) № 834/2007, Регламент (ЕО) № 889/2008 и Наредба 1/07.02.2013) и преценяват дали може да покриете изискванията на приложимото законодателство.
- Попълват и ни изпращат Заявка (по образец) и придружаващите към нея документи (изброени са в заявката).
- Получават оферта съобразена с големината на Вашето стопанство.
- Подписване на договор и изплащане на 50% от стойността на услугата.
- Провежда се инспекция (контрол) на стопанството от наша страна
- Заплащат останалата сума по договора
- Получават Сертификат (свидетелство) за стопанство в преход към биологично производство.

### **IV. Провеждане на физически и лабораторен контрол от страна на Органа по сертификация**

(1) След подписване на договор за контрол и сертификация ОСП извършва минимум една годишна инспекция на всеки оператор включен в системата за контрол.

(2) В съответствие с чл. 92 в. ал. 2 от Регламент (ЕО) № 889/2008, и чл. 49 ал. 4 от Наредба № 5/2018, като контролиращо лице ОСП при Нутрамед ЕООД ежегодно извършва и допълнителни контролни посещения на случаен принцип, на най-малко 10 % от подписалите договор оператори, като приоритет в избора са оператори със среден и висок клас на риска.

(3) Най-малко 10 % от всички инспекции и посещения, които се извършват от Органа по сертификация са без предизвестие, като и за този вид инспекции/посещение също са с приоритет оператори със среден и висок риск.

(4) При изтичане на преходния период и преди издаване на писмено доказателство по чл. 29 от Регламент (ЕО) № 834/2007, Органа по сертификация взема проби и ги предоставя за анализ в акредитирана лаборатория, за установяване на наличието на продукти, които не са разрешени за биологичното производство.

(5) Освен след изтичане на преходния период, Органът по сертификация има право и извършва вземане на проби при основателно съмнение.